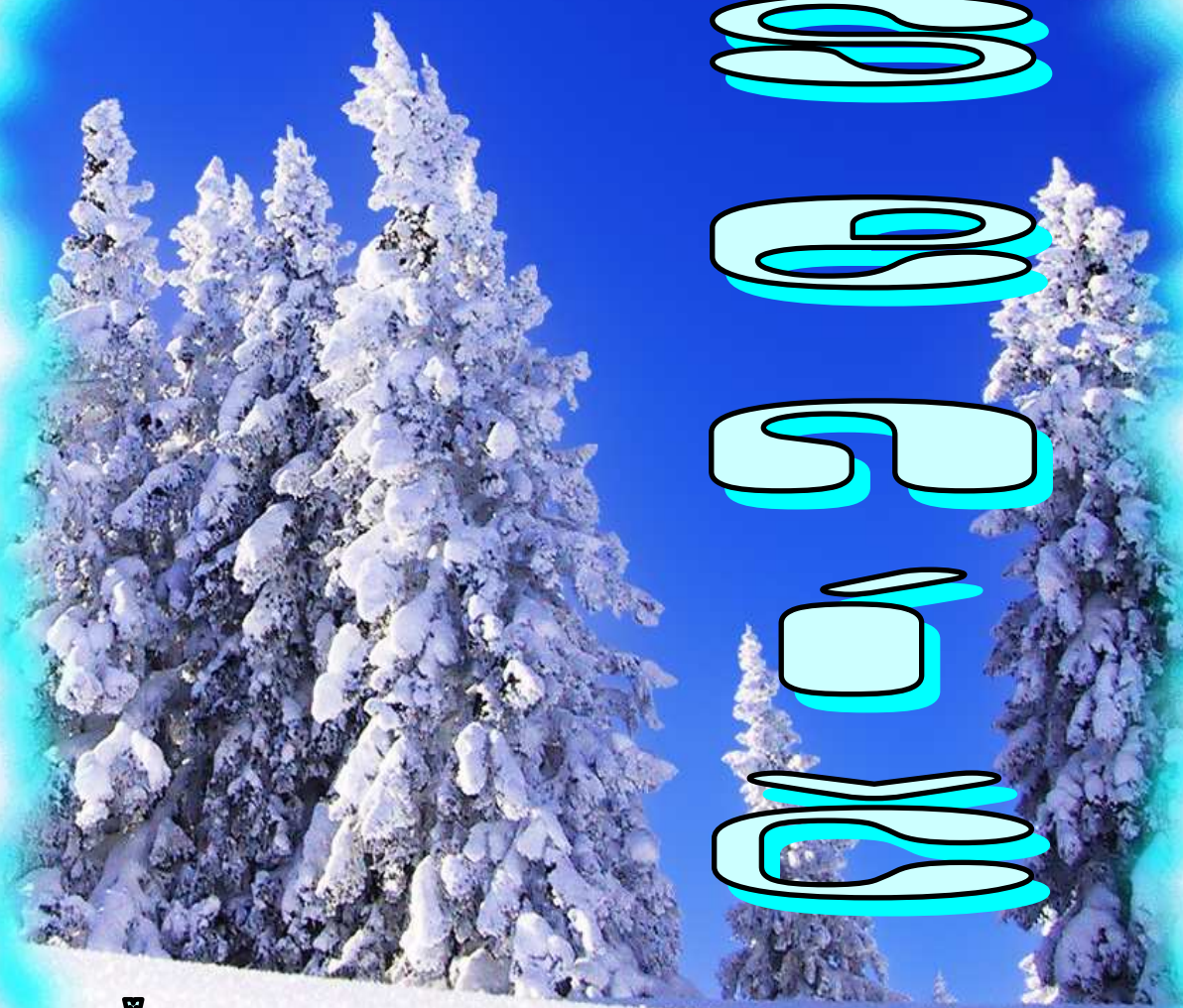

**POKODOVÉ VÁNOCE
A ŠTASTNÝ
NOVÝ ROK 2008
PŘEJE SVÝM ČTENÁŘŮM
JESENÍČEK**

Číslo 8 / 2007-2008

Ročník 33

2007-2008

Ještě jednou Čertí škola

O úspěšném předvánočním projektu Čertí škola informoval Jeseníček již ve svém minulém čísle. Mezitím se objevil pochvalný článek i v týdeníku pro Rakovnicko a Novostrašsko Raport, v němž redaktorka Markéta Polívková píše...

ŠKOLA BYLA PLNÁ MALÝCH ČERTŮ

JESENICE. Ve středu dopoledne se na prvním stupni Základní školy Jesenice vyučovali samí čerti. Škola pro své žáky přichystala Čertovskou školu, děti mohly přijít v přestrojení za čerta a místo běžného vyučování plnily „pekelně těžké úkoly“. Aby byl program kompletní, obešli ráno všechny třídy Mikuláš, anděl a dva čerti.

„Loni jsme Čertovskou školu zkusili poprvé a dětem se moc líbila. Je to akce zahrnutá do projektového vyučování. Předměty, které děti mají, se vyučují, ale hravou formou. Na každý předmět je pracovní list s úkolem. Všechny tyto listy si žáci uloží do čertovského portfolia a vezmou domů. Na závěr dne rozdají učitelky každému vysvědčení,“ říká ředitelka ZŠ Jesenice Danuše Vopatová. Každý správný čert by sice měl mít na vysvědčení pětku, všichni jeseničtí čerti ale dostali jedničku s hvězdičkou. *„Pětku by děti asi nepochopily, myslely by si, že v úkolech neuspěly.“*

Středeční den zahájila mikulášská nadílka. Čtyři devátáci se převlékli za Mikuláše, anděla a dva čerty a obešli všechny třídy prvního stupně. Jen k prvňákům měli čerti vstup zakázán. *„Čekali jsme, že když jsou sami převlečení za čerty, bát se nebudou, ale nebylo to tak. Ani ve vyšších ročnících, myslím, nebyl nikdo, kdo by se nakonec nebál,“* přibližuje ředitelka.

Náročnost úkolů, které pro všechny třídy na pracovní listy zpracovávaly učitelky Miroslava Peterová a Simona Mrázová, se stupňovala podle stáří dětí. Některé nápady učitelky použily z loňska, jiné byly nové. *„Inspirací nám byl internet, zkušenosti kolegyně nebo vlastní nápady. Podle dnešního tématu by měly být pekelně těžké, ale podle mého jsou spíše čertovsky lehké nebo zapeklité,“* říká Simona Mrázová.

V čertovské škole se tedy vyučoval český a anglický jazyk, matematika, vlastivěda, přírodověda a tělocvik. Předmětům byly úkoly přizpůsobeny. Například u vlastivědy čekal na žáky mapový úkol. Pátáci museli nakreslit a pojmenovat čertovskou mapu sami, mladší děti ji musely namalovat podle popisu s určením světových stran, nebo podle ní doplňovaly věty, které ukázaly jejich správnou orientaci. Např. vpravo od Čertova kamene leží...

„Nápady na názvy míst na mapě jsou velmi pestré. Děti vymyslely místa jako pekelný úřad, hrůzostrašný kostel, propast pro hříšníky, čertovské lázně, Belzebubov, vesnici Čertí hlava nebo Peklony,“ říká učitelka pátáků Jana Doležalová. V hodině češtiny žáci například zdokonalovali pravopis přepisem básně a sloh dopisem pro Mikuláše nebo dovyprávěním Čertovské pohádky. *„Každá třída má i hodinu tělocviku, tedy čertí zdatnosti. Ta probíhá na chodbě. Děti skáčou v pytlích, srážejí míčem plechovky nebo se snaží udržet míček na lžici,“* dodává Miroslava Peterová.

Markéta Polívková

10.12. - MEZINÁRODNÍ DEN LIDSKÝCH PRÁV

V druhé polovině 40. let mělo mezinárodní společenství stále ještě před očima hrůzy druhé světové války a hledalo způsoby, jak zabránit jejich opakování. Organizace spojených národů proto ustavila komisi, která měla za úkol připravit předběžnou verzi deklarace, jež by zakotvila základní lidská práva a svobody. Komise svůj úkol splnila a dne 10. prosince 1948 byla Všeobecná deklarace lidských práv a svobod přijata všemi 52 tehdejšími členy Spojených národů. O dva roky později deklarovalo Valné shromáždění OSN 10. prosinec jako Den lidských práv.

Den lidských práv má výrazný symbolický charakter. Je varováním pro ty, kteří ve svůj prospěch zneužívají práva druhých, a podporou pro ty, jejichž základní práva a svobody jsou porušovány. Připomeňme si ve stručnosti základní ustanovení:

- Všichni lidé se rodí svobodní a sobě rovní.
- Každý má všechna práva a svobody bez jakéhokoli rozlišování, zejména podle rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národnostního nebo sociálního původu, majetku, rodu nebo jiného postavení.
- Každý má právo na život, svobodu a osobní bezpečnost.
- Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví.
- Nikdo nesmí být mučen nebo podrobován ponižujícímu zacházení.
- Každý má právo na to, aby byla všude uznávána jeho právní osobnost.
- Všichni jsou si rovni před zákonem.
- Každý má právo na ochranu proti činům porušujícím základní práva.
- Nikdo nesmí být svévolně zatčen, držen ve vazbě nebo vyhoštěn do vyhnanství.
- Každý má stejné právo na spravedlivé soudní řízení.
- Každý má právo svobodně si volit bydliště či útočiště před pronásledováním uvnitř určitého státu (nelze uplatnit v případě stíhání za nepolitické zločiny).
- Každý má právo na státní příslušnost.
- Plnoletí lidé mají právo uzavřít sňatek a založit rodinu.
- Nikdo nesmí být svévolně zbaven svého majetku.
- Každý má právo na svobodu myšlení, víry a přesvědčení.
- Každému je zaručena svoboda pokojného shromažďování a sdružování.
- Nikdo nesmí být nucen, aby byl členem nějakého sdružení.
- Každý má právo, aby se účastnil vlády své země přímo nebo prostřednictvím svobodně volených zástupců.
- Každý člověk má právo na sociální zabezpečení.
- Každý má právo na práci, na svobodnou volbu zaměstnání, na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky a na spravedlivou a uspokojivou odměnu za práci.
- Každý má právo na odpočinek a na zotavení.
- Každý má právo na takovou životní úroveň, která by byla s to zajistit zdraví a blahobyt jeho i jeho rodiny.
- Mateřství a dětství mají nárok na sociální ochranu a pomoc.
- Každý má právo na vzdělání.
- Každý má právo na ochranu morálních a materiálních zájmů, které vyplývají z jeho vědecké, literární nebo umělecké tvorby.

Výkon těchto práv a svobod nesmí být v žádném případě v rozporu s cíli a zásadami Spojených národů

KMD - DIVADLO V DLOUHÉ

Ve čtvrtek 13. prosince 2007 podnikl Klub mladého diváka ZŠ a MŠ Jesenice další výlet do Prahy. Všichni, v počtu 46, jsme nastoupili do autobusu už v Jesenici. Příliš velké teplo nebylo, a tak se každý těšil, že ho snad hlavní město přivítá vlídněji.

Cesta svižně ubíhala až do Prahy. Naší první zastávkou se stala Jízdárna Valdštejnského paláce, která je součástí sídla Senátu. Otvírali však až v 10 hodin, takže jsme měli trochu času (hlavně na záchod). Jakmile otevřeli, stačila nám náladu zkazit nějaká paní učitelka, čekající na svou třídu. Stále tvrdila, že jí chybí jen na pár dětí, takže jsme jí zdvořile vyhověli a nikam se nehrnuli. Jenže se ukázalo, že z páru dětí byl celý autobus, což nás, jak jistě pochopíte, pořádně naštvalo. Další podivností bylo, že na výstavě o Albrechtovi z Valdštejna jsme si měli odložit batohy, ale bundy a kabáty jsme si mohli nechat. No, jak říkám - divné!

Celá výstava byla ovšem velmi zajímavá. Viděli jsme spoustu obrazů, mince, knihy, skříňky, zbraně a mega boty. Stejně tak nás zaujal pranýř a středověké hry, které si kdokoli mohl vyzkoušet. Poté, co jsme tu strávili asi hodinu, jsme se vydali na Staroměstské náměstí. Byly zde předvánoční trhy, ale co od Prahy v tomto čase očekávat? Různých lákadel, mlsek a dobrot tu byla spousta - a nekupte to za ty peníze! Protože však nikdo nechtěl své peněženky tolik ulehčit, vyhrálo to nakonec KFC (Kentucky Fried Chicken) s tradicí přípravy kuřat.

Jakmile jsme celí zmrzlí opustili Staroměstské náměstí, stal se naším dalším cílem obchodní dům Kotva. Času však už tolik nezbyvalo, a tak když „odbila“ půl druhá, zamířili jsme konečně k Divadlu v Dlouhé. Ve stánku kultury jsme se pohodlně usadili a čekali na představení. Mělo název Lhář a vycházelo z díla Carla Goldoniho. Dá se říci, že to bylo vcelku zdařilé představení.

Neplánované „zpestření“ dne obstarala chybička, která se vloudila při hledání autobusu. K našemu překvapení nestál tam, kde bychom ho čekali. Spletli jsme si místo, a nemohli si vzpomenout, kde zaparkoval. Navíc jsme neměli telefonní číslo na pana řidiče. Nakonec se nám ho podařilo zjistit a autobus šťastně našli. Náš návrat domů byl zachráněn!

Napsala Martina Müllerová, VIII.B

ŠKOLNÍ KOLO DĚJEPISNÉ OLYMPIÁDY

JMÉNO	TŘÍDA	BODY	MÍSTO
Martina Müllerová	VIII. B	98	1. – 2.
Radka Vodrážková	VIII. A	98	1. – 2.
Jana Chalupová	VIII. A.	97,5	3.
Ondra Uher	IX. A	96	4.
Jitka Kinská	VIII. A	85	5.
Jana Holečková	IX. A	81,5	6.
Monika Procházková	IX. A	81	7.

Do okresního kola dějepisné olympiády postupují Martina Müllerová a Radka Vodrážková.

**V OKRESNÍM KOLE DOPRAVNÍ
SOUTĚŽE OBSADIL
PATRIK KORBEL
SOLIDNÍ 6. MÍSTO.**

Od podzimu do jara

* POŘADÍ SOUTĚŽÍČÍCH PO 2. KOLE - MLADŠÍ ŽÁCI *

JMÉNO	BODY V 2. KOLE	TŘÍDA	BODY	MÍSTO
Tomáš Uher	21	II.	53	1. – 2.
Tomáš Vyleta	21	IV.	53	1. – 2.
Zdeněk Cink	21	IV.	52,5	3.
Alice Čížková	19	II.	51	4.
Tereza Bekárková	21	IV.	50,5	5.
Václav Hron	19	III.	49	6.
Jolana Ťažiarová	16	II.	44,5	7.
Miroslav Lisner	0	II.	31	8.
Jan Čech	0	II.	30,5	9.
Eliška Blahová	0	IV.	30	10.
Marie Vernerová	0	II.	29	11.
Lucie Wünschová	0	II.	27,5	12.
Denisa Spurná	0	II.	27	13.
Dominik Jankovský	0	II.	25	14.
Roman Jaroš	0	II.	24	15.
Štěpánka Kouglová	21	II.	21	16.
Kateřina Vanická	20	III.	20	17.
Milan Ondič	18	II.	18	18.
Michal Kabela	0	IV.	14	19.
Jiří Čech	0	IV.	13	20.

* POŘADÍ SOUTĚŽÍČÍCH PO 2. KOLE - STARŠÍ ŽÁCI *

JMÉNO	BODY V 2. KOLE	TŘÍDA	BODY	MÍSTO
Alena Korbelová	20	VII.	52	1.
Anna Richtrová	17	VII.	48,5	2.
Michal Tatzauer	14	VI.	42	3.
Marie Zikulová	0	VI.	32	4.
Markéta Podoláková, Markéta Sojková	0	VII.	31,5	5.
Aneta Černoorská, Veronika Dolejšová	0	VI.	29,5	6.
Jiří Chalupa	19	V.	19	7.
Daniel Houdek, Nguyễn The Tiep	0	V.	17	8.

Vánoce, Vánoce přicházejí...

Základem křesťanských Vánoc (z německého Weihnachten = svaté noci) je biblický příběh o narození Ježíše Krista a oslava této události. Církev časově spojila narození Spasitele se starým svátkem zimního slunovratu, symbolizujícím věčné vítězství života nad smrtí a světla nad tmou. Do křesťanského kalendáře byly tyto svátky zařazeny roku 336 a poprvé se oficiálně slavily 25. prosince roku 354 v Římě.

Už staří Keltové používali při uctívání boha Slunce a věčného života ozdobený stromek. Katolická církev však ještě v 16. století považovala zdobení vánočního stromku za pohanský rituál. Nakonec se ale tento zvyk uchytil. Údajně první stromek byl ozdoben a rozsvícen v Brémách roku 1570 v domě, kde sídlil cech řemeslníků. Byla jím jedlička ověšená datlemi a kytkami z papíru. Odtud se zvyk rozšířil do celého Německa.

V Čechách se vánoční stromek poprvé rozsvítil roku 1812 v libeňské vile ředitele Stavovského divadla Jana Karla Liebicha. O třicet let později se už stromky prodávaly v Praze jako běžná věc. Nejdříve se ujaly ve městech v zámožných českých rodinách a později i ve vesnickém prostředí. Na Moravě se ovšem začaly objevovat až počátkem minulého století.

Kořeny ve zvycích starých Keltů má i používání jmelí, které prý přináší štěstí, lásku a plodnost. S dekorační úlohou jmelí během vánočních svátků se poprvé setkáváme v Anglii, odkud se tato tradice dále šířila. Líbání pod jmelím pak mělo zaručit láskyplné vztahy po celý příští rok.

Nejvhodnějším dnem roku pro předvídání budoucnosti býval podle lidové víry Štědrý den (24.12.). Dodnes se v některých domácnostech rozkrajují jablka a podle tvaru jaderníku se odhaduje osud. Pokud má jaderník podobu kříže, má přijít nemoc či dokonce smrt. Naopak hvězda přináší štěstí a majetek. Také roztavené olovo, lité do vody, prý dokáže mnohé napovědět. Z tvarů ztuhlých kousků lze usuzovat na další osud. Může se také rozpůlit několik vlašských ořechů a do prázdných polovin skořápek připevnit nakapaným voskem nízká svíčka. Lodičky z ořechů se pak nechávají plout po vodě. Komu se lodička nepotopí a vytrvale svítí, toho čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude po celý rok držet doma. Zamří-li však ke středu nádoby, vydá se dotyčný do světa.

Nejočekávanější chvílí, na kterou se celý rok těší zejména děti, je Štědrý večer. Rozbalují se totiž dárky, které "Ježíšek" nadělil pod vánoční stromeček. Kdo se navíc po celý den postí (do východu první hvězdy), uvidí jako bonus zlaté prasátko.

Štědrovečerní večere bývala samozřejmě bohatá a měla zpravidla několik chodů. Typickým pokrmem byl kuba (kroupy s houbami), hrachová nebo čočková polévka, hubník (nákyp s houbami) a někdy se jedla také ryba. Ta však nebyla příliš oblíbená, protože platila za postní jídlo. Kapr se stal pokrmem vánočních tabulí teprve v 19. století.

Neodmyslitelnou součástí Vánoc byly koledy a jímavé vánoční písně. Za celosvětově nejoblíbenější se považuje **Tichá noc, svatá noc**, která byla poprvé zpívána v roce 1818 v Oberndorfu v Salzburgu. Dnes je přeložena do 230 jazyků. Štědrý večer tradičně končí půlnoční mší, na které se zpívají koledy a začíná samotná církevní oslava narození Ježíše Krista. Nejznámějším hudebním ztvárněním u nás je **Česká mše vánoční** od Jakuba Jana Ryby.

Rovněž betlémy dotvářejí kolorit Vánoc, i když ne už tak významně jako v minulosti. Za jejich vznikem stojí svatý František z Assisi, který v roce 1223 požádal papeže Honoria III. o svolení oslavit Vánoce novým způsobem. Do jeskyně, kterou on a jeho přátelé proměnili na kapli, přivedli živá zvířata a zinscenovali betlém, v němž pak svatý František sloužil první vánoční půlnoční mši. V Praze byl první betlém postaven pravděpodobně až v roce 1560.

DALŠÍ, JEŠTĚ NEZAPOMENUTÉ VÁNOČNÍ ZVYKY

- ❖ Na podlahu se vysype náruč třísek, které pak dívka řadí do párů. Jestliže jedna tříska zbude, zůstane dívka sama.
- ❖ Podle počtu svobodných osob v domě se naláme koláč. Díl, který si vybere přivolaný pes, ukazuje na toho, kdo se ožení, nebo vdá.
- ❖ Hádat se dá i z kávové sedliny. Malé tečky předpovídají peníze, dlouhé čáry ukazují na dalekou cestu a bílé místo uprostřed sedliny znamená dopis.
- ❖ Svobodná dívka se postaví zády ke dveřím a přes rameno hodí střevec. Pokud špička ukazuje ke dveřím, znamená to, že se brzy vdá.
- ❖ Každý si schová do peněženky šupinku ze štedrovečerního kapra. Budou se pak u něj držet peníze.

DALŠÍ, TĚMĚŘ ZAPOMENUTÉ VÁNOČNÍ ZVYKY

- ❖ Nezadaná dívka třese šeríkem. První dům, u kterého zašteká pes, je i domem, v němž bydlí její nastávající.
- ❖ Svobodná dívka klepe střevícem na kurník. Ozve-li se slepice, dívka zůstane svobodná. Pokud se ale objeví kohout, brzy se vdá.
- ❖ Jestliže se dívka potřebuje rozhodnout mezi vícero nápadníky, napíše jejich jména na papírek a vloží jej do knedlíků, které připravuje. Souzený je jí nápadník, "jehož knedlík" rozkrojí jako první.
- ❖ Může však postupovat také takto: zapíchne do jablka tři zápalky, z nichž každá symbolizuje jednoho nápadníka. Všechny zápalky současně zapálí. Ta, která hoří nejdéle, představuje mládence, za něhož se vdá.
- ❖ Pro štěstí ve finanční oblasti se při štedrovečerní večeři dává pod talíř mince.
- ❖ Na stůl se prostírá vždy o jeden talíř víc. Co kdyby přišel nečekaný host!
- ❖ Poté, co všichni zasednou ke štedrovečerní večeři, už nesmí nikdo vstát. Říká se, že kdo vstane, ten už se příští štedrovečerní večeře nedočká.

ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 7/2007-2008:

Tajenkou **VÝPUSTKY** je jméno záhadného filmového zločince s ocelovou tváří, který terorizuje Paříž. Mezi jeho pronásledovatele patří i odvážný novinář Fandor.

1.- VÝZNAMY SLOV:

1

JEŘÁB	Stroj, strom, pták, ...
ZÁMEK	Sídlo šlechty, zabezpečovací prvek.
OKO	Orgán zraku, díra na punčoše, mastné oko v polévce, kuří, ...
KLIKA	Lidově <i>štěstí</i> , součást dveří, ...
RAKETA	Kosmický stroj, tenisová pálka,...

POSTUP ŘEŠENÍ:

Nejprve vyplňte všech osm řádků v obou doplňovačkách. Pak v odpovídajících si řádcích vyhledejte písmeno, které v řádku druhé doplňovačky chybí. Chybějící písmena postupně vepište do sloupce označeného šipkou. Ve směru šipky shora dolů přečtete tajenku výpustky.

2.- FILMOVÝ KVÍZ:

- 1b – Do Humpolce.
- 2a – Dalibor Vrána.
- 3a – Jan Werich.
- 4c – Karel Zeman
- 5b – Děda Komárek

1

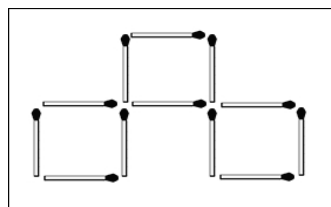
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

2

1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

3.- ZÁPALKOVÝ HLAVOLAM:

1

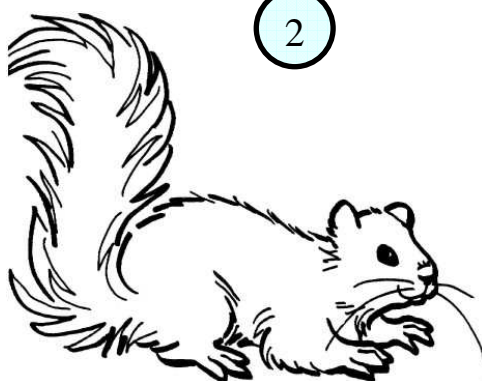
- 1/ Modrá odrůda korundu. 2/ Vývojové stádium hmyzu.
- 3/ Chemický prvek značky **Se**. 4/ Rodná zem. 5/ Zařízení k odvodu kouře. 6/ Tanec oblíbený zejména v Brazílii.
- 7/ Část dveří. 8/ K zubnímu kartáčku patří zubní ...

Nápověda: SAFÍR, SAMBA.

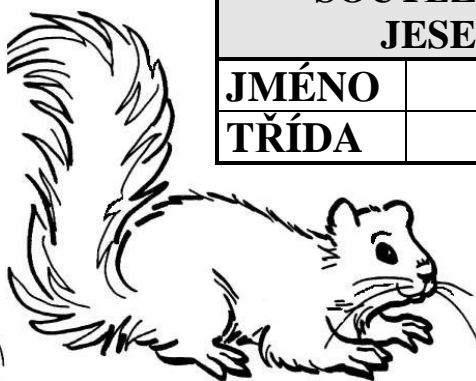
NAJDI PĚT
ROZDÍLŮ

2

- 1/ Chemický prvek značky **S**. 2/ Chlapec. 3/ Mládě prasete.
- 4/ Chlup na hlavě. 5/ Druh koření. 6/ Hudební nástroj.
- 7/ Klepnutí počítačovou myší. 8/ Dolní část nohy.

2

SOUTĚŽNÍ KUPON JESENÍČKU

JMÉNO	
TŘÍDA	

JESENÍČEK
ČASOPIS
ZÁKLADNÍ ŠKOLY
A MATEŘSKÉ
ŠKOLY JESENICE